

УДК 338.48(560)

Єнді Т.В.¹, Корнієнко О.М.²

¹ готельний гід, туристичний оператор «Peninsula tours», м. Анталія

² канд. екон. наук, доцент, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ ТУРЕЧЧИНИ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

У сучасних умовах глобальної економічної інтеграції туризм виступає важливою складовою міжнародного співробітництва, сприяючи зростанню національних економік і формуванню позитивного іміджу держав на світовій арені. Туреччина, як одна з провідних туристичних країн світу, демонструє динамічний розвиток туристичної індустрії, який ґрунтується на поєднанні

природного, культурного й інфраструктурного потенціалу, а також активній державній політиці у сфері підтримки міжнародних зв'язків.

За даними Міністерства культури та туризму Туреччини, у 2023 році країну відвідало понад 56 млн туристів, що на 10% перевищує показник попереднього року [1]. Основними ринками прибуття залишаються Німеччина, Велика Британія та Болгарія, однак останніми роками спостерігається зростання частки туристів із країн Азії, Близького Сходу та Латинської Америки [2]. Цей факт свідчить про розширення географії міжнародного співробітництва та про ефективність дипломатичних ініціатив у галузі туризму.

Значний внесок у розвиток туристичної індустрії зробили урядові програми, спрямовані на стимулювання інвестицій, покращення якості сервісу та цифровізацію туристичних послуг. Туреччина активно впроваджує модель «Sustainable Tourism Programme», розроблену у співпраці з Радою з глобального сталого туризму (GSTC), що визначає стандарти екологічно безпечного управління готельними комплексами та туристичними DESTINAЦІЯМИ [3].

Пандемія COVID-19 стала серйозним викликом для туристичної галузі, проте Туреччина однією з перших відновила туристичний потік завдяки програмі «Safe Tourism Certification», яка передбачала впровадження жорстких санітарних стандартів і цифрових рішень для контролю за безпекою туристів [4]. Ці заходи дозволили країні не лише стабілізувати ринок, але й утримати позиції серед десяти найпопулярніших туристичних напрямів світу [5].

Інвестиційна привабливість галузі зростає завдяки продуманій податковій політиці, державно-приватному партнерству та міжнародним угодам про співпрацю. За даними Офісу інвестицій Туреччини, у 2023 році понад 15% усіх іноземних інвестицій було спрямовано у сферу туризму та гостинності [3]. Найбільш активними інвесторами є компанії з країн Європейського Союзу, Перської затоки та Великої Британії.

Туреччина займає один з провідних рівнів конкурентоспроможності у світовій індустрії туризму, маючи сильні позиції в регіоні, але водночас стикається з викликами в частині доходів на одного туриста, диференціації

продукту та входження у високоприбуткові нішеві сегменти. Інтеграція з міжнародними ринками дозволяє також залучати інвестиції в інфраструктуру та партнерства з міжнародними брендами.

Суттєве значення для конкурентоспроможності Туреччини має розвиток інноваційних форм туризму – медичного, ділового, гастрономічного, спортивного, а також цифрових туристичних платформ. Медичний туризм особливо стрімко зростає: країна щороку приймає близько 1,4 млн іноземних пацієнтів, зокрема з Німеччини, Великої Британії, Італії, Саудівської Аравії та України. Це стало можливим завдяки створенню мережі акредитованих клінік і розбудові авіасполучення з основними ринками-донорами [6].

Однак попри позитивні тенденції Туреччина має перед собою значні завдання. Серед них: залежність від сезонності, концентрація потоків у вузьких курортних зонах, інтенсивність конкуренції з іншими DESTINAЦІЯМИ, а також виклики з боку безпеки та змін у глобальній політиці. У контексті міжнародного співробітництва стратегічно важливим є диверсифікація туристичного продукту за рахунок спільних програм з сусідніми країнами, використання культурних та природних ресурсів та інтеграція в глобальні туристичні ланцюги.

Перспективи розвитку туристичної індустрії Туреччини в міжнародному контексті пов'язані з кількома ключовими напрямками. По-перше, поглиблення багатосторонньої співпраці: участь у міжнародних проєктах, обмін досвідом із країнами-партнерами, розвиток спільних маршрутів. По-друге, збільшення інвестицій в інфраструктуру на базі міжнародних стандартів – наприклад, будівництво тематичних курортів, інноваційних готелів, інтеграція з транспортними хабами. По-третє, розвиток нішевих та відповідальних форм туризму: спільні екопрограми з ЄС, лікувальний туризм із іноземним співфінансуванням, культурно-освітні маршрути. У цьому контексті Туреччина має потенціал для переходу від великомасштабного «пляжно-курортного» туризму до більш збалансованої моделі, заснованої на міжнародному партнерстві.

Отже, розвиток туристичної індустрії Туреччини в контексті міжнародного співробітництва – це комплексний процес, що охоплює не лише збільшення кількості туристів і доходів, але й трансформацію індустрії через інтеграцію на міжнародному рівні, модернізацію, диверсифікацію продукту та підвищення сталості. Ця модель може стати прикладом для інших країн, що прагнуть використати міжнародне співробітництво як інструмент розвитку туризму.

Список використаних джерел:

1. Republic of Türkiye Ministry of Culture and Tourism. *Tourism statistics 2023*. Ankara: Ministry of Culture and Tourism of the Republic of Türkiye, 2024. URL: <https://www.ktb.gov.tr> (дата звернення: 22.10.2025).
2. Turkish Statistical Institute (TurkStat). *Tourism – statistics (2023)*. Ankara: TurkStat, 2024. URL: <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=tourism-105&dil=2> (дата звернення: 22.10.2025).
3. Republic of Türkiye Investment Office. *Tourism (sector overview)*. Ankara: Invest in Türkiye, 2024. URL: <https://www.invest.gov.tr/en/sectors/Pages/tourism.aspx> (дата звернення: 24.10.2025).
4. UNWTO (World Tourism Organization). *UNWTO World Tourism Barometer and Statistical Annex – 2023/2024 issues*. Madrid: UNWTO, 2024. URL: <https://www.unwto.org/world-tourism-barometer> (дата звернення: 23.10.2025).
5. World Travel & Tourism Council (WTTC). *Economic Impact Reports – Turkey 2023/2024*. London: WTTC, 2024. URL: <https://wtcc.org/Research/Economic-Impact> (дата звернення: 22.10.2025).
6. Потебенько О. М., Корнієнко О. М. Тенденції розвитку медичного туризму Туреччини в умовах глобалізації. *Тиждень науки – 2025* : матеріали щорічної наук.-практ. конф. викладачів, науковців, молодих учених, аспірантів, студентів, 14–18 квітня 2025 р. Запоріжжя, 2025. С. 502–504.